

FICIL
RAISE THE BAR!

Rīgā, 2024.gada 25. martā
Nr. 10/2024

Ekonomikas ministrijai
pasts@em.gov.lv

Par "Grozījumiem Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu""

Ārvalstu investoru padome Latvijā (turpmāk - FICIL) ir iepazīsies ar noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 28. janvāra noteikumos Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu""¹ (turpmāk – Noteikumi).

FICIL jau ilgstoši vērš uzmanību uz nepieciešamību risināt ar darbaspēka pieejamību saistītās problēmas Latvijā, t. sk. pilnveidojot un atvieglojot procesu, lai piesaistītu ārvalstu darbaspēku. FICIL turpina prioritāri atbalstīt vietējā darbaspēka nodarbināšanu. Darbaspēka piesaistīšana no trešajām valstīm tiek uzskatīta par galēju nepieciešamību, kas notiek atbildot uz vietējā darbaspēka nepietiekamību.

FICIL pilnībā atbalsta nepieciešamību mazināt darbaspēka nepietiekamības negatīvo ietekmi uz ekonomikas izaugsmi, vienlaikus nodrošinot un neierobežojot nodarbinātības iespējas Latvijas vietējiem darba meklētājiem. Tomēr uzskatām, ka **Noteikumi, apstiprinātajā redakcijā, rada nepamatotu administratīvo slogu darba devējiem, kas plāno nodarbināt trešo valstu pilsoņus, un būtiski apgrūtina nepieciešamā darbaspēka nodrošināšanu.** Papildu tam, **administratīvais slogs tiktu celts arī valsts pārvaldei,** konkrētāk, Nodarbinātības valsts aģentūrai (turpmāk – NVA), kurai būtu jāvelta papildu resursi, pārbaudot vai uzņēmums ir veicis visus nepieciešamos pasākumus, lai darbinieku atrastu vietējā tirgū. Uzskatām, ka šāda pieeja ir pretrunā ar spēkā esošo Valdības deklarāciju, kura paredz mazināt birokrātiju uzņēmējiem un padarīt valsts pārvaldi elastīgāku².

Tāpat ir absolūti neskaidras Noteikumu projektā iekļautās prasības. Kā plānots objektīvi novērtēt vai uzņēmuma vakantā vieta ir pamatota, piemēram, kā uzņēmums var pamatot tā vēlmi augt? Kas tiek uzskatīts par objektīvu iemeslu NVA izvirzīto kandidātu noraidīt? Katrs uzņēmums ir savādāks, tādēļ ļoti kritiski vērtējam NVA kompetenci atbilstošā veidā izvērtēt uzņēmuma viedokli par konkrēto kandidātu.

Sadalā pie projekta izstrādē iesaistītās institūcijas minēta arī Ārvalstu investoru padome Latvijā. FICIL vēlas vērsts uzmanību, ka iepriekš šādus Noteikumus nav oficiāli komentējusi un TAP nesaņēma prasību konkrētos Noteikumus komentēt vai saskaņot. Kopumā neiebilstam, ka nepieciešamas rast veidu, kā novērst situācijas, kurās uzņēmumi negodprātīgi izmanto imigrācijas sistēmu, tomēr tas ir jādara efektīvi, nenosakot papildu birokrātiju pilnīgi visiem

¹ (23-TA-1584) ([saite](#)).

² 35. punkts. Mazināsim birokrātiju un valsts pārvaldi padarīsim elastīgāku, vairāk uzticēsimies uzņēmēju, iedzīvotāju un pašvaldību spējai vadīties pēc pašdeklarācijas principa un dosim iespēju veidot standartizāciju nozarēs. ([saite](#)).

uzņēmumiem un arī NVA. Tādējādi **FICIL aicina meklēt un izvērtēt alternatīvus risinājumus, kas tiešāk koncentrējas uz šīs problēmas risināšanu, nevis rada papildu šķēršļus likumīgai darbaspēka piesaistei.**

Tostarp, FICIL aicina izskatīt iespēju vispār atcelt prasību par iepriekšēju darba sludinājuma publicēšanu NVA uzņēmumiem, kas tiek objektīvi novērtēti kā “labie nodokļu maksātāji”, piemēram, VID reitinga sistēmas - A kategorijas uzņēmumiem. Kā jau iepriekš minēts, uzņēmumi sākotnēji meklē darbiniekus vietējā tirgū, un ārvalstu darbaspēka piesaiste ir ārkārtas pasākums gadījumos, kad nav iespējams atrast piemērotus speciālistus vietējā tirgū. Tāpēc prasība iepriekš publicēt darba sludinājumu NVA ir formalitāte, kas bez nepieciešamības palēnina darbā pieņemšanas procesu.

FICIL izsaka gatavību sadarboties ar Ekonomikas ministriju, lai izstrādātu tādu regulējumu, kas atbalsta gan darba devējus, gan veicina Latvijas ekonomikas attīstību, vienlaikus efektīvi novēršot negodprātīgas imigrācijas prakses.

Ar cieņu,

Tatjana Gužņajeva
FICIL izpilddirektore

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU